

Notat til orientering

Til: Hovedutvalg oppvekst og kultur

Fra : Leder PPT Kjetil Andreas Hansen

Arkivkode
B01

Arkivsaknr./løpenr.
20/1324 5188/20

Dato
21.01.2020

STATUS SPESIALUNDERVISNING - SKOLEÅRET 2019/20

Bakgrunn

Retten til spesialundervisning er regulert gjennom Opplæringsloven §5-1. Her gis elever som ikke har et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen en lovfestet rett til spesialundervisning. I hovedsak benyttes spesialundervisning der elever har et behov for å få undervisning på et lavere nivå enn sine jevnaldrende og dette ikke kan gjøres innenfor rammen av ordinær opplæring. Elevene får da egne læringsmål definert gjennom en IOP (Individuell opplæringsplan). Det fattes også vedtak om spesialundervisning dersom elevene har behov for at opplæringen organiseres utenfor klassen i form av ene-undervisning, permanent organisering i egen gruppe eller utenfor skolens område på en alternativ opplæringsarena. For å motta spesialundervisning må PP-tjenestens skrive en sakkyndig vurdering før skolens rektor fatter et enkeltvedtak.

Andel elever med rett til spesialundervisning

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andel elever med spesialundervisning Karmøy kommune	7,0 %	7,1 %	7,0 %	7,6 %	7,7 %	6,5%
Andel elever med spesialundervisning hele landet	8,0 %	7,9 %	7,8 %	7,9 %	7,8 %	7,7 %

GSI tallene fra inneværende skoleår (tall rapportert per 1. oktober) viser at Karmøy kommune har hatt en nedgang i andel elever med spesialundervisning fra 7,7% i 2018 til 6.5% i 2019. Skolene og PP-tjenestene har over tid hatt et felles fokus på å se etter muligheter til å gi flest mulig av de elevene som ikke har behov for avvik i innholdet i opplæringen et bedre og mer inkluderende tilbud i klassen fremfor gruppe- eller eneundervisning utenfor felleskapet. Dette er også i tråd med blant annet signaler gitt i Stortingsmelding 6 (2019-2020) *Tett på – inkluderende felleskap i skole, barnehage og SFO.*

Gjennom å redusere andelen elever med vedtak om spesialundervisning frigjøres samtidig ressurser i skolen som i større grad kan benyttes til mer fleksibelt til nytte for flere elever. Det må også antas at endringen i Opplæringsloven § 1-4 (endret i august 2018) har bidratt til denne

reduksjonen. Her pålegges skolen en plikt til å tilby intensiv opplæring til elever på 1.- 4. trinn som ikke har forventet progresjon i lesing, skriving og regning. Dette kan gis både som et gruppetilbud og som ene-undervisning uten at det fattes enkeltvedtak om dette. Det er derfor rimelig å anta at enkelte elever på 1.-4. trinn som tidligere fikk spesialundervisning nå er omfattet av denne ordningen.

Antall timer brukt til miljøtimer i skolens enkeltvedtak om spesialundervisning

Både i kommunestyret og i hovedutvalget har det ved flere anledninger blitt reist en bekymring rundt en stadig økende bruk av assistenttimer knyttet til spesialundervisningen i Karmøy kommune. Bruk av ufaglærte i tilknytning til spesialundervisning har også blitt problematisert av både ekspertutvalgets som ble ledet av Thomas Nordahl i 2018 og av Barneombudet i rapporten «Uten mål og mening?» (2017).

Siden skoleåret 18/19 har PP-tjenesten i flere saker gått vekk fra å anbefale assistenttimer i tillegg til spesialundervisning med pedagog. Dette er timer som tidligere i hovedsak har vært benyttet til å følge opp elevene ekstra inne i klasserommet. En slik bruk av assistenter krever ikke enkeltvedtak og er derfor noe en skole kan vurdere selv om de ønsker å bruke assistenter til eller hvorvidt disse behovene kan møtes på andre måter, feks gjennom deling av klassen eller bruk av to-lærere. Elevenes behov for hjelp til for eksempel å komme i gang, organisere arbeidet sitt eller holde fokus beskrives fortsatt i den sakkyndige vurderingen men skolen har nå i større grad en handlingsfrihet til å velge selv hvordan dette best kan løses. Dette er en ordning som skolene gir positive tilbakemeldinger på.

Denne endringen av praksis vises nå igjen i antall assistenttimer som er en del av et enkeltvedtak om spesialundervisning. For skoleåret 19/20 er det gjort vedtak om 100 702 timer med assistent mot 131 088 i 18/19.

Utvikling siste seks år vises i tabell under:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Timer assistent i spes.underv.	94 074	100 705	104 666	126 243	131 088	100 702